

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VIII. Vtrùm infantibus, qui priùs ex hac vita decedunt, quàm ad
rationis usum pervenerint, Deus providerit media sufficientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO OCTAVA.

Verum infantibus, qui prius ex hac vita decedunt, quam ad rationis usum pervenerint, Deus providerit media sufficientia.

peccandum, nunquam negat S. Augustinus, nec salva fide negari potest, ut initio hujus sectionis ostensum est.

IX. Explicatur tertium D. Augustini dictum circa gratiam sufficientem.

Tertius denique Divi Augustini locus supra, num. 4. citatus, Neminem scilicet deserit a Deo, nisi ipse prius deserat Deum, duobus modis explicari potest. Primum si dicatur cum Vasquez hic, Disp. 97. cap. 6. num. 35. sermonem illic esse de gratia seu auxilio, non praveniente, sed comitante, seu adjuvante; hoc autem a Deo nemini negatur, nisi ipse prius deserat Deum, ei scilicet non cooperando, sed gratia praveniente, seu excitanti resistendo. Secundò intelligi dictum illud potest, Deum neminem deserere permittive, in talibus scilicet eum circumstantiis relinquendo, in quibus moraliter loquendo sit casurus, & amissurus salutem, nisi ipse Deum, sanctas ejus inspirationes sepius rejiciendo, & per profligatissimam vitam, in omni scelerum genere transactam, prius deserat. Hic tamen, licet in dicto sensu deseratur, Deusque illi uberiora auxilia denegat, opem tamen & vires ad conversionem necessarias, eidem absolute non auferat, sed gratiam ad respiciendum requisitam identidem & robur ad humani generis hostis assultus sustinendos necessarium, peccatumque vitandum semper prabet. Et hoc etiam sensu intelligenda est Sacra Scriptura, dum in ea subinde dicitur Deus excæcare, & indurare peccatores, est eum permittere graves tentationes, & gratiam non ita uberem conferre, licet conferat juxta hætenus dicta sufficientem. De hac autem induratione plura dicentur infra, Disp. 41. sect. 1. num. 11. & 12.

Deseruntur quidam a Deo permittive.

Quo sensu dicitur Deus excæcare, & indurare peccatores.

X. Aliud aperit S. Augustini testimonium pro gratia sufficiente.

Tandem S. Augustinum admisisse gratiam sufficientem constat, præter jam dicta, ex illo quod habet tom. 1. lib. de Gen. contra Manichæos, cap. tertio: Illud, inquit, lumen scilicet Deus parat pura corda eorum, qui Deo credunt, & ab amore visibilium rerum, & temporalium, se ad ejus præcepta servanda convertunt, quod omnes homines possunt, si velint: quia illud lumen omnem hominem illuminat. Quid clarius? Accedit quòd S. Prosper loco supra Sect. 4. n. 7. citato, & alibi, Sanctus etiam Fulgentius epistolâ septimâ, uterque fidelissimus S. Augustini sectator, gratiam sufficientem aperte concedant. Nec ad intelligendum, quamam hac in parte mens fuerit Divi Augustini, parum conducit, quòd Paulus Orosius S. Augustini coætaneus, & acerrimus doctrinæ ejus defensor, in Apologia pro arbitrii libertate, expressè non semel asserat, dari omnibus gratiam sufficientem: & cum multa in hanc rem dixisset, tandem concludit: Ex quo evidentissimè declaratum est, nemini hominum deesse adjutorium, præsertim cum seductor insistat, & insit infirmitas. De gratiâ sufficiente plura dicentur infra, Disp. 120.

Paulus Orosius S. Augustini coætaneus.

XI. Error Iansenii circa impossibilia, & gratiam insufficientem.

Hinc infero, Jansenium turpiter cum Hæreticis errasse, dum quædam Dei præcepta ait hominibus secundum præsentem, quas habent vires, esse impossibilia, & gratiam iis deesse, qua fiant possibilia. Hoc totâ hac Disputatione est ostensum: & infra Disp. 117. de eo ex professo agetur.

ADULTIS omnibus sufficientia ad salutem a Deo provisâ esse media & remedia ostendimus; nunc de infantibus agendum, quorum plurimi sine remedio peccati originalis decedunt, in ipso scilicet matris utero frequenter extincti, nec lucem unquam aspiciunt, & prius penè vivere desinunt, quam incipiunt. Idem etiam est de aliis, qui quamvis in lucem editi sint, nullâ tamen humanâ ope aut industriâ applicari iis sæpè baptismus potest.

I. Status præsentis questionis proponitur.

P. Vasquez 1. p. Disp. 96. secutus Gregorium in primum, Disp. 46. q. 1. Driedonem de Captivitate & Redemp. Gen. hom. tract. 5. cap. 1. & alios nonnullos, ait parvulis omnibus non dari media sufficientia ad salutem, iis scilicet, de quibus dictum est numero præcedente: ut enim inquit, parvuli dicantur habere media sufficientia ad salutem, in iis statui debent circumstantiis, ut saltem possint iis adulti succurrere, si velint, eosque Sacramento salutis ablueri, quod in utero materno extinctis, eoque loco natis, ubi haberi aqua non potest, & statim post ortum è vita decedentibus fieri nequit.

II. Prima sententia negat parvulis omnibus dari media sufficientia.

Pater Suarez econtrâ, lib. 4. de Prædestinatione, cap. 4. Lessius de Prædestinatione num. 65. Valentia 1. p. q. 23. punct. 4. Tan. to. 2. Disp. 6. q. 2. Dub. 2. num. 21. & alii communiter affirmant, omnibus omnino parvulis sufficientia ad salutem media a Deo esse provisâ, utpote qui, quantum est ex se, vult illos salvari. Quod si contingat, inquit, eos non consequi salutem, non fiat per Deum, sed aliunde provenit, & præter illius intentionem.

III. Secunda sententia ait sufficienter esse parvulis omnibus provisum.

Hæc secunda sententia mihi videtur amplectenda, tum quia dignius de Deo loquitur, tum quia est variis Scripturæ locis conformior. Dicendum itaque Deum parvulis omnibus media sufficientia providisse: quamvis etenim non semper habeant media proxima, seu proximè applicata, ut per se videtur manifestum, impediens id sæpè causis naturalibus, quarum cursum sistere, earumque ordinem ac seriem intervertere Deus non tenetur; ipse tamen ex parte suâ remedia providit, eique per accidens est quod non applicentur.

IV. Dicendum parvulis omnibus Deum sufficientia media provisâ esse.

Probatur conclusio primò: Deus enim vult omnes homines salvos fieri, ut latè probatum est supra sect. 1. 2. & 3. ergo & parvulos, cum verè homines sint, & consequenter in generali illâ clausulâ comprehendantur: de quibus proinde rectè ad rem præsentem Sanctus Augustinus tom. 7. lib. 4. contra Julianum, capite octavo. Nunquid parvuli, inquit, homines non sunt, ut pertineant ad id, quod dictum est, omnes homines? Ergo quisquis dictum illud intelligendum censet, sicut verè intelligi debet de omnibus adultis, intelligere illud etiam debet de omnibus parvulis, & nullo fundamento quisquam eos à generali illâ Apostoli sententia excluderet. Ergo saltem debuit Deus media iis ad salutem sufficientia providisse.

V. Deus vult omnes homines salvos fieri, ergo & parvulos.

Vasquez nihilominus verba illa Apostoli restringenda ait ad solos adultos; addit enim, inquit, & ad agnitionem veritatis venire; ergo illos solos vult Deus salvos fieri, quos vult ad agnitionem veritatis

VI. Quo sensu vult Deus parvulos ad agnitionem veritatis venire.

SECTIO NONA.

Argumenta contententia non esse parvulis sufficienter provisum de mediis ad salutem necessariis.

DICES: Deus interdum aliquid inspirat matri gravidæ, quod illa dum facit, causa est mortis infantis; movet eam exempli causâ ut concionem in tali templo audiat, quam dum audit, ruit templum, eamque unâ cum prole obruit: in hoc ergo casu videtur Deus nolle huius parvuli salutem, & media ei ad salutem necessaria non providisse.

Respondetur, In hoc etiam casu non velle Deum, ut parvulus ille non consequatur salutem, sed media ei sufficientia, quantum est ex parte Dei, providisse: quod verò hic & nunc infans morte planè inopinatè extinguitur, ac baptismum, & consequenter salutem non obtineat, est præter intentionem Dei, qui media generalia ei paraverat, nec ex voluntate Dei primariâ & antecedente provenit, quod iis frustratur. Imò ne quidem mortem matris hic directè vult Deus, sed tantum bonum animæ: quod verò illa simul cum prole ruinâ domûs opprimatur, est Deo per accidens. Adde, licet Deus matrem ob sua peccata vellet interfici, non tamen propterea vellet directè interfici prolem, multò minus ut non consequatur baptismum & salutem: nec enim effectus ex actione aliquâ secutus est semper agentis voluntarius, sed tunc solùm, quando vel est intentus, vel eum quis impedire tenetur.

Dices secundò: ipsam etiam causarum naturalium dispositionem esse penes Deum; cum ergo hac eas ratione disposuerit, ut prius moreretur parvulus quàm nasceretur, arguere videtur nolle Deum ut ad baptismum pertingeret. Hæc tamen illatio nullo modo subsistit: Deus quippe non eâ intentione res in hac serie ordinavit, ut parvulus mediis illis destitueretur, sed alias ob causas: quod autem ex hac occasione contingat interdum mors immatura parvuli, est per accidens, & præter Dei intentionem, qui quantum est ex se, diuturniorem illi vult vitam. Nec in tantâ rerum varietate ac vicissitudine, juxta communes divinæ providentiæ leges fieri potest, ut aliqui infantes hoc modo immaturè non extinguantur, nec citra ingens miraculum, contrarium potest accidere. Quo sensu intelligendus est S. Augustinus, dum Dei voluntati tribuere videtur, quod parvuli subinde baptismum non recipiant; huic nimirum voluntati id tribuit, quod causarum naturalium cursum sistere nolit, aut ordinem intervertere.

Dices tertio: ut adultus media habere censatur ad salutem sufficientia, seu gratiam, in illius situm esse debet potestate, ut mediis illis, seu gratiâ utatur si velit; ergo ut infanti sufficienter sit de mediis similiter ad salutem necessariis provisum, in potestate aliquorum saltem esse debet, ut ea, si velint applicent. Negatur tamen consequentia: causæ enim naturales, & rerum in universo dispositio non obstat gratiæ in eos infusioni; unde vim nullam causis hæc infert Deus, nec miraculosi quidquam operatur, dum adultos, interdum saltem, illuminat: ac proinde nisi hujusmodi lumen, seu gratiam aliquando iis infunderet, non faceret in hoc genere, quod ex parte sua potest. Secus res se habet in parvulis; quibus frequenter, nisi

veritatis venire, sed solos adultos venire vult ad agnitionem veritatis, cum parvuli pro eo statu ad veritatem, seu Dei cognitionem venire non possint; ergo illud D. Pauli dictum de solis adultis est intelligendum. Ad hoc tamen respondet ibidem S. Augustinus, parvulos etiam ad agnitionem veritatis habitu venire, quia habitu credunt dum baptizantur; tunc enim habitus iis fidei infunditur: imò vult eos venire actu, quia in cælum transmittuntur; ubi, inquit, est certa veritatis agnitio. Deus ergo parando infantibus hæc baptismum (quamvis ratione causarum secundarum, quarum naturalem cursum Deus impedire non tenetur, nec sine miraculo potest, eum actu non recipiant) vult quantum est ex se & inefficaciter, ut supra dictum est de reprobis adultis, eos venire ad agnitionem veritatis habituales: ut verò eodem modo vult eos salvos facere, vult etiam, quantum est ex se, ut in cælo veniant ad agnitionem veritatis actuales. Tandem pro his etiam parvulis est orandum; ergo Deus vult eos salvos fieri: illos enim omnes juxta Apostolum loco illo 1. ad Tim. 2. vult Deus salvos fieri, pro quibus est orandum.

VII. Secundò probatur: Christus pro omnibus omnino hominibus est mortuus, ut certum de fide esse ostensum est supra, Sect. 1. num. quinto. Sic 1. Joan. 2. vers. 2. de Christo dicitur: *Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.* Secundæ etiam ad Corinthios, cap. 5. vers. 19. dicit Apostolus: *Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi.* Unde universim Patres affirmant Christum verè esse Redemptorem omnium: quod saltem intelligi debet quoad sufficientiam; ergo providisse omnibus debuit media, quibus salutem consequi potuissent.

VIII. Nec satisfacit quod respondet Vasquez hic, Disp. 96. cap. 3. n. 10. ideo Christum esse omnium Redemptorem quoad sufficientiam, quod ipsius mors & passio fuerint in actu primo valoris sufficientis ad omnes redimendos, quodque parvulorum communis sit cum cæteris hominibus causa: hoc, inquam, non sufficit ut Christus verè dicatur eorum Redemptor, nisi aliquo saltem modo suam iis passionem applicuerit, & media quædam in eorum subsidium instituerit: quid enim ad redemptionem interest pretium esse sufficiens, si non offeratur, cum & demonibus valor sanguinis Christi pretium fuerit sufficiens, quorum nihilominus Christus non erat Redemptor. Nec etiam refert ad rationem Redemptoris causam iis cum aliis esse communem, nisi oblatio pretii sit etiam omnibus communis.

IX. Quod autem Christus, etiam hujuscemodi parvulorum sit Redemptor, ulteriùs probatur ex Concilio Tridentino, sess. 6, cap. 2. ubi asserit missum esse Christum, ut omnes adoptionem filiorum reciperent. Quod etiam expressè docet S. Prosper lib. 2. de Vocat. cap. 23. *Non irreligiôsè, inquit, arbitror credi, quod isti paucorum dierum homines ad illam pertineant gratiæ partem, qua semper universis est impensa nationibus, qua utique si bene uterentur eorum parentes, etiam ipsi per eosdem juvarentur.*

Vult Deus parvulos venire ad agnitionem Dei: & habituales, & actuales.

Pro parvulis omnibus est orandum.

Christus pro omnibus est mortuus; ergo etiam pro parvulis.

Ut Christus sit omnium Redemptor, non sufficit ejus mortem fuisse ad omnes redimendos sufficientem.

Pretium non applicatum perinde est ac nullum.

Vltorius ostenditur Christum esse Redemptorem pro omnibus parvulorum.

I. Dices, Deus subinde inspirat matri, unde prole non mori infans.

II. Resp. Nec in illo casu vult Deum ut parvulus non consequatur salutem.

Deus non vult mortem matris hic propter peccata infantis.

Quis effudit agni voluntarius.

III. Quod Deus causas naturales ordinat, non obstat voluntati saltem de parvulis.

Explicat S. Augustinus circa hæc parvulorum.

IV. Differentia inter adultos & parvulos circa media ad salutem necessaria.